

1 תקנות מחלות בעלי-חיים (בתי-שחיטה לעופות), התש"ך-1960¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 20 לפקודת מחלות בעלי-חיים, 1945, והסעיפים 14(א) ו-2(ד) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

(תיקונים: התשכ"ט, התשל"ז, התשנ"א, התש"ף)

בתקנות אלה -

"עוף" - תרנגול, אווז, ברווז, תרנגול-הודי, יונה, עוף-גיניאה, שלו ופסיון - מכל מין וגיל;
"בשר-עוף" - גופת-עוף או כל חלק ממנה, לרבות האברים המיועדים למאכל-אדם;
"איברים פנימיים" - כבד, לב, קורקבן וטחול;
"קרביים" - זפק, מעיים, ריאות, ואיברים פנימיים;
"בית שחיטה" - מפעל שבו מבוצעות פעולות אלה: שחיטת עופות, מריטת נוצות מן העוף השחוט, הוצאת אברים ממנו ופעולות לוואי;
"כושר קליטה", לגבי בית שחיטה - המספר המכסימלי של עופות, שלדעת המנהל ניתן לשחטן ביום אחד באותו בית שחיטה;
"פעולות-לוואי" - ניתוק חלקי-גוף ואברים מן הגוף המרוט שאינם למאכל, המלחתו, פירוק בשר העוף לנתחים וחלקים, אריזתו, קירורו והקפאתו, הכל לשם מכירה;
"המנהל" - מנהל השירותים הוטרינריים או מי שהוא הסמיך לענין תקנות אלה, כולן או מקצתן;
"הרמה המרבית" - הרמה המרבית המותרת של שאריות ביולוגיות בבשר עוף, המפורטת ברשימה שקבע מנהל השירותים הוטרינריים, בהסכמת מנהל שירות המזון במשרד הבריאות, כפי שתעודכן מזמן לזמן, ושהופקדה לעיון הציבור בספרית המכון הוטרינרי בשירותים הוטרינריים בבית-דגן;
"הרופא הוטרינר", לגבי בית שחיטה - רופא וטרינר עובד התאגיד לפיקוח וטרינרי שאישר לו המנהל לבצע פיקוח וטרינרי על בית השחיטה;
"שאריות ביולוגיות" - חומר כלשהו, לרבות נגזרותיו, הנמצא בעוף בעת שחיטתו או אחרי שחיטתו, באחת מן הרקמות או האיברים שלו כתוצאה מטיפול או ממגע של עופות חיים עם חומר הדברה, חומר אורגני, חומר לא אורגני, חומר מתכתי, הורמונים, אנטיביוטיקה, חמרים נגד תילוע, חמרים מרגיעים או כל חומר אחר אשר משאיר שאריות בבשר עוף;
"התאגיד לפיקוח וטרינרי" - התאגיד לפיקוח וטרינרי שהוקם לפי פרק ו'1 לחוק הרופאים הוטרינריים, התשנ"א-1991.

2. אישור להפעלת בית שחיטה

(תיקונים: התשכ"א, התש"ף)

(א) לא יפעיל אדם בית שחיטה אלא לפי אישור בכתב מאת המנהל ובהתאם לתנאי האישור.
(1א) לא יינתן אישור לפי תקנת משנה (א) אלא לבית שחיטה שמושמת בו תכנית בטיחות מזון כהגדרתה בסעיף 177 לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015.

(ב) מתן אישור או סירוב לתתו, קביעת תנאי נתינתו, התלייתו וביטולו מסורים לשיקול דעתו של המנהל.

3. בקשה לאישור בית שחיטה

המבקש אישור לפי תקנה 2 יגיש למנהל בקשה בכתב בצירוף תכנית המבנים והציוד של בית השחיטה.

4. תנאי האישור

המנהל יפרט בתנאי האישור לבית שחיטה את המבנים והציוד שבית השחיטה יכלול ואת כושר הקליטה שלו.

5. העסקת עובדים בבית שחיטה

בעל בית השחיטה חייב להעסיק בבית השחיטה עובדים במספר מספיק כדי שבית השחיטה יתנהל בתנאים ההולמים ביצוע תקין של העבודה.

6. החזקת בית שחיטה

בעל בית שחיטה חייב להחזיקו, לרבות הציוד שבו, במצב תקין המאפשר עבודה סדירה וכן בתנאים סניטריים נאותים.

7. הוראות הרופא הוטרינר

הרופא הוטרינר רשאי להורות לבעל בית שחיטה לבצע פעולות, תוך המועד שיקבע, לקיום החובות לפי תקנות 5 ו-6.

8. ערר

על הוראות הרופא הוטרינר לפי תקנה 7 רשאי בעל בית השחיטה לערור בפני המנהל תוך 7 ימים מיום המסירה.

9. בדיקת עופות וגופות

(תיקונים: התשנ"א, התשנ"ו, התשס"ג)

(א) בעל עוף לא יעביר ולא יתיר להעביר עוף לבית שחיטה אם יש בבשר העוף, לרבות בכבדו או בכלייתו, שאריות ביולוגיות מעל הרמה המרבית.

(ב) לא יכניס אדם עופות לבית שחיטה אלא אם כן צורפה אליהם תעודת בריאות, לפי טופס 1 שבתוספת השלישית, חתומה ביד רופא וטרינר ומגדל עופות; תוקף תעודת הבריאות ל-144 שעות מעת חתימתה בידי הרופא הוטרינר.

(ג) עוף המובא לבית שחיטה ייבדק בתחמומו לפני השחיטה ולאחריה על-ידי הרופא הוטרינר בהתאם להוראות התוספת הראשונה.

10. העברת עופות וגופות למעבדה

הרופא הוטרינר רשאי להעביר עופות וגופות של עופות לבדיקה במעבדה על חשבון הבעלים.

11. החלטת הרופא הוטרינר לאחר הבדיקה

(תיקון התשנ"א)

הרופא הוטרינר רשאי לפסול לשחיטה עוף נגוע במחלה וכן לאשר או לפסול למאכל עוף שנשחט, כולו או מקצתו בהתאם להוראות התוספת השנייה.

12. טביעת חותם או סימן אחר

(תיקון התשס"ג)

גופות של עופות או חלקיהן שאושרו על-ידי הרופא הוטרינר למאכל יסומנו בחותם או בסימן אחר של בית השחיטה שאושר על-ידי המנהל ואשר צוין בו תאריך השחיטה.

13. דין עופות וגופות שנפסלו

עופות, גופות של עופות או חלקיהן, שנפסלו על-ידי הרופא הוטרינר, יושמדו במיכל-ביעור מיוחד לפי הוראות הרופא הוטרינר, או פקח בית השחיטה שנתמנה לפי תקנה 23, ובהשגחתו.

14. תשלום פיצויים

לא ישולמו כל פיצויים בעד עופות, גופות של עופות וחלקיהן שהושמדו לפי תקנה 13.

15. שימוש במעיים וכדומה להזנת בעלי חיים

לא ישתמש אדם להזנת בעלי-חיים במעיים ובאברי המין של עוף וכן בתכולת הזפק והקיבה אלא לאחר שעברו תהליך של עיקור או בישול בהשגחת הרופא הוטרינר בהתאם להוראות המנהל.

16. ימים ושעות השחיטה

הימים והשעות לשחיטת עופות ייקבעו -

(1) על-ידי הרשות המקומית שבתחומה נמצא בית השחיטה;

(2) על-ידי המנהל, אם בית השחיטה נמצא מחוץ לתחום רשות מקומית.

17. טיפול בנוצות

נוצות של עופות שנשחטו בבית שחיטה ייאספו בתא או בחדר מיוחד בתחום בית השחיטה ויטופל בהן לפי הוראות הרופא הוטרינר.

18. הבאת עופות לבית השחיטה

לא יובאו חמישה עופות ומעלה לבית שחיטה אלא בכלובים שאושרו לכך על-ידי המנהל.

18א. ניקוי וחיטוי של כלובים

[תיקון התשכ"ט (מס' 2)]

(א) לא יוצא כלוב מתחום בית שחיטה, אלא אם נרחץ בתמיסת-דטרגנט באדי-מים בלחץ, וחוטת בחומר-חיטוי שאושר על-ידי המנהל.

(ב) הרחיצה והחיטוי ייעשו בשיטה ובמיתקנים שאושרו לכך על-ידי המנהל.

19. הוצאת בשר עוף

(תיקון התשס"ג)

לא יוצא בשר עוף מתחום בית שחיטה אלא אם כן -

(1) ראש העוף וקרביו הוסרו מגופתו;

(2) הוא צונן או הוקפא לטמפרטורה שאינה עולה על 4 c או על מינוס 18 c, לפי הענין;

(3) הוא נארז במכלים של מתכת בלתי מחלידה או במכל אחר שאישר המנהל;

(4) צורפה לו תעודה, לפי טופס 2 שבתוספת השלישית, שנחתמה ביד הרופא הוטרינר שפיקח על

השחיטה;

(5) הוא הועמס על כלי רכב שמתקיימות לגבי הוראות כל דין לענין הובלת מזון בטמפרטורה מבוקרת.

19.א.

(בוטלה).

20. הוראות כלליות של המנהל

המנהל רשאי לתת לרופאים הוטרינרים הוראות בדבר ביצוע תפקידיהם בבתי שחיטה לפי תקנות אלה.

21. תסקירים מאת רופאים וטרינרים

המנהל רשאי לדרוש מהרופאים הוטרינרים תסקירים בכל הנוגע לביצוע תפקידיהם בבתי שחיטה.

22. תסקירים מאת בעל בית השחיטה

בעל בית שחיטה חייב, לפי דרישת המנהל, למסור לו תסקירים על פעולות בית השחיטה.

23. מינוי פקח

(תיקון התש"ף)

המנהל רשאי למנות מבין עובדי התאגיד לפיקוח וטרינרי פקח לבית שחיטה ולחייב את הבעלים בהוצאות העסקתו של הפקח.

24. תפקידי פקח

פקח שיתמנה כאמור בתקנה 23 ימלא את התפקיד בהתאם להוראות הרופא הוטרינר.

25.

הפסקת פעולות

3

(תיקון התשכ"א)

המנהל רשאי, בהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד הבריאות ועם הממונה על המחוז, להורות בכתב על הפסקת פעולה בבית שחיטה לתקופה שיקבע, אם לא קויימה תקנה מתקנות אלה או כל הוראה שניתנה לפיהן לגבי אותו בית שחיטה.

26. ועדת ערר

שר החקלאות ימנה ועדת ערר של שלושה חברים לענין תקנות אלה, ואחד מהם יושב-ראש הועדה.

27. זכות ערר

(תיקון התשכ"א)

על החלטת המנהל לפי תקנות 23 ו-25 רשאי הנפגע לערור בפני ועדת הערר תוך 20 יום מיום מסירת ההחלטה. הועדה תתן ההחלטה תוך 30 יום מיום הגשת הערר.

28. עיכוב ביצוע

(תיקון התשכ"א)

הגשת הערר לא תעכב את ביצוע ההחלטה.

(תיקונים: התשל"ז, התשע"ה)

(א) לא ישחוט אדם ולא ירשה לשחוט עוף, לא ימרוט ולא ירשה למרוט נוצות מעוף שחוט וכן לא יעסוק בפעולות לזאי מחוץ לבית שחיטה; הוראה זו לא תחול על שחיטת עופות לצורך עצמי.
 (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי אדם לשחוט עוף, למרוט נוצות ולעסוק בפעולת הלוואי של הוצאת קרביים מעוף שחוט מחוץ לבית שחיטה, לפי היתר בכתב לכך מאת המנהל ובהתאם לתנאי ההיתר; היתר לפי תקנת משנה זאת יינתן רק לשחיטה לשם קיום מנהג כפרות בין מוצאי ראש השנה לערב יום כיפור.

30. מכירת בשר עוף

לא ימכור אדם בשר-עוף ולא ייצר ממנו מוצר-מאכל, לרבות שימורים, אלא אם הוא נושא את החותם או הסימן של בית-שחיטה בהתאם לתקנה 12.

31. הוראת מעבר לגבי בתי שחיטה קיימים

הוראות תקנות 2 ו-3 לא יחולו על בית-שחיטה שהופעל לראשונה לפני יום פרסום תקנות אלה ברשומות (להלן - בית-שחיטה קיים) תוך 30 יום מיום תחילתן של תקנות אלה.

32. אישור לבית שחיטה קיים

לא יסרב המנהל לתת את האישור לפי תקנות אלה לבית-שחיטה קיים לפי בקשה שהוגשה תוך 15 יום מיום תחילתן של תקנות אלה, אולם הוא רשאי לכלול בו תנאים, לרבות תנאי בדבר כושר-הקליטה של בית-השחיטה.

33. שמירת דינים אחרים

תקנות אלה אינן באות לגרוע מהוראות כל דין אחר.

34. תחילה

תחילתן של תקנות אלה היא כתום שלושים יום מיום פרסומן ברשומות.

35. השם

לתקנות אלה ייקרא "תקנות מחלות בעלי-חיים (בתי-שחיטה לעופות), התש"ך-1960".

תוספת ראשונה

תוספת ראשונה

(תקנות 9 ו-21)

הוראות לענין בדיקת עוף לפני השחיטה ולאחריה ולענין תסקיר

1. בדיקת העוף לפני השחיטה תבוצע בידי הרופא הוטרינר או הפקח ביום השחיטה, באור יום מתאים או באור מלאכותי מספיק.
2. העוף ייבדק לענין מצב בריאותו לרבות מצבו הגופני ומראהו החיצוני.
3. הרופא הוטרינר או הפקח יאסור שחיטת עוף המגלה סימני מחלה המפורטת בתוספת השניה; עוף כאמור יושמד לפי הוראות המנהל.
4. הרופא הוטרינר יודיע, ללא דיחוי, לרופא הוטרינר הממשלתי האזורי למחלות עופות, על גילוי מחלה או חשד למחלה, וידאג כי כל הלהקה החולה או החשודה במחלה כאמור תוחזק בהסגר, במקום מבודד ממקום החזקתו של כל עוף אחר

בתחום בית השחיטה.

5. נודע לרופא וטרינר שיש לחשוד, לגבי להקה מסויימת, שהובאה לשחיטה לאחר טיפול או מגע עם חומר העלול לגרום לשאריות ביולוגיות בעוף השחוט, יורה על החזרת הלהקה לבעליה, או על עיכובה לאחר שחיטה עד לקבלת החלטה סופית על פי בדיקות מעבדה, או על השמדתה.

6. הבדיקה שלאחר השחיטה תיעשה בעקבות פתיחת הגופה והוצאת הקרביים, כך שכל פנים הגופה לרבות האיברים הפנימיים ייחשף לבדיקת הרופא הוטרינר או הפקח באופן חזותי ובאופן המאפשר מישוש.

7. נתגלו בגופות של עופות או בחלקיהן סימני מחלה או פגמים כמפורט בתוספת השניה ייעשה בהם בהתאם לאמור בה לגבי כל פגם או מחלה.

8. הרופא הוטרינר ירשום כל להקה בהגיעה למשחטה ויגיש למנהל, באחד בכל חודש, תסקיר בכל הנוגע לשחיטת עופות; התסקיר יפרט את הלהקות והמשקים המגדלים, מספר העופות בלהקה, משקלה הכולל, מספר העופות הפסולים לפני השחיטה ואחריה וסיבות הפסילה באחוזים.

תוספת שניה

תוספת שלישית

תוספת שניה

(תקנה 11)

הוראות לענין אישור או פסילה של עוף שנשחט

א. בתוספת זו -

"פסלות שלמה" - פסילה של עוף או בשר עוף;

"פסלות חלקית" - פסילת החלק מבשר עוף הפגום או המגלה סימני מחלה.

ב. נתגלו בעוף פגם או סימני מחלה יחולו לגבי ההוראות כמפורט להלן:

(1) שחפת - פסלות שלמה;

(2) לוקוזיס על כל צורותיה - פסלות שלמה;

(3) אלח דם וטוקסמיה - פסלות שלמה;

(4) סימנים בבשרו של עוף שחוט או באיבריו הפנימיים למחלה אשר הגורמים האטיולוגיים שלה או הרעלים שהם

מייצרים עלולים לסכן את בריאות האדם - פסלות שלמה;

(5) פסטלוזיס -

(א) במקרים של אילוחים כלליים ייערך עיקור בשר העוף בשיטה ובמפעל שאישר המנהל לביצוע העיקור;

המנהל רשאי, לאחר שבוצע העיקור, בכתב, להרשות, שימוש בבשר העוף למטרות שיקבע.

(ב) במקרים של אילוח מקומי - פסלות חלקית: כל האיברים והחלקים הנגועים - פסולים;

(6) מחלת נשימה כרונית -

(א) עם סימנים של אלח דם וטוקסמיה - פסלות שלמה;

(ב) בהעדר סימני אלח דם וטוקסמיה - פסלות חלקית: כל האיברים והחלקים הנגועים - פסולים;

(7) תהליכים דלקתיים - פסלות חלקית של איברים פנימיים וחלקי גופה המגלים תהליכים כאמור, ופסלות שלמה

אם נתגלו תהליכים דלקתיים מערכתיים;

(8) גידולים - כל חלק מגופה הנגוע בגידול - ייפסל; נתגלו סימנים להתפשטות גידולים - פסלות שלמה;

(9) טפילים - כל חלק מגופה הנגוע או מאולח בטפילים או המגלה סימן של שינויים פתולוגיים שמקורם בטפילים -

ייפסל;

הצהרת הרופא הווטרינר המטפל

אני מצהיר כי הלהקה אשר פרטיה רשומים לעיל נמצאת בטיפול הרפואי הרצוף מאז הגעתה למשק עד העברתה לשחיטה המתוכננת לתאריך _____.

בבדיקה קלינית שערכתי בעופות במשק הגידול -

- (1) לא מצאתי סימנים למחלה כהגדרתה בפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985, או מחלה אחרת הפוסלת את הלהקה לשחיטה למאכל אדם;
- (2) בעת הבדיקה הקלינית מצאתי סימנים למחלת _____

תאריך _____

חתימת הרופא
הווטרינר

חותמת

* סמן את המתאים.

הצהרת מגדל העופות

אני מצהיר כי להקת העופות אשר פרטיה רשומים לעיל לא קיבלה טיפול רפואי כלשהו בלא אישור בכתב של הרופא הווטרינר שחתם לעיל וכי מאז יום האישור עד לשיווק העופות לשחיטה לא ניתן לעופות כל חומר העלול להשאיר בו שארית ביולוגית.

תאריך שם פרטי ושם משפחה חתימה

טופס 2

(תקנה 19(2))

תעודת בריאות וטרינרית לבשר עוף מס' _____

בהתאם לתקנה 19(4) לתקנות מחלות בעלי חיים (בתי שחיטה לעופות), התש"ך-1960 (להלן - התקנות), אני מאשר כי -

(1) בשר העוף הופק בבית שחיטה / _____

מספר האישור של בית
השחיטה

שם מלא

ומיועד לאחסון או לשיווק ל_____;

שם וכתובת מלאים

(2) בשר העוף המפורט בטבלה שלהלן נבדק בידי ונמצא ראוי למאכל אדם;

(3) בשר העוף הוצא מבית השחיטה במכלים שאישר המנהל לפי תקנה 19(3) לתקנות, והועמס על

רכב _____ שמיועד להובלת בשר עוף שמתקיימות בו הדרישות כאמור

מס' רישוי

בתקנה 19(5) לתקנות.

תאריך	משקל	תיאור האריזה	תיאור בשר
השחיטה	בקילוגרם		העוף

תאריך _____

שם הרופא הווטרינר של

חתימה וחותמת

בית השחיטה

י"ג באייר התש"ך (10 במאי 1960)

משה דיין

שר החקלאות

[1]. ק"ת 1015, התש"ך, עמ' 1174.

תיקונים: ק"ת 1196, התשכ"א, עמ' 2736;

ק"ת 2292, התשכ"ט, עמ' 43;

ק"ת 2392, התשכ"ט (21.5.1969), עמ' 1514 [התשכ"ט (מס' 2)];

ק"ת 3619, התשל"ז (17.11.1976), עמ' 368;

ק"ת 4171, התשמ"א (16.10.1980), עמ' 63;

ק"ת 5342, התשנ"א (21.3.1991), עמ' 746;

ק"ת 5710, התשנ"ו (2.11.1995), עמ' 56;

ק"ת 6261, התשס"ג (2.9.2003), עמ' 1069;

ק"ת 7550, התשע"ה (1.9.2015), עמ' 1879;

ק"ת 8361, התש"ף (26.2.2020), עמ' 672.

[2] עפ"י תיקון התש"ף: אישור שניתן לפי תקנה 2(א) לפני יום 1.3.2020, יעמוד בתוקפו עד תום שלושה חודשים מהתאריך

הנ"ל, ובלבד שלבית השחיטה קיימת תכנית בטיחות מזון כתובה.

[3] התואר "מנהל שירותי הרפואה" הוחלף (התוספת לפקודת פקידי הממשלה (שינוי תארים), 1940.

//